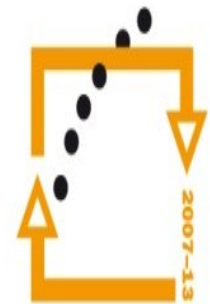

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PERIODIZACE ČESKÝCH DĚJIN SPORTU

- I. 5.stol.–1848 (od příchodu Slovanů do buržoazní revoluce)
- II. 1848–1918 období monarchie
  - a) 1848–1870 (do nástupu imperialismu)
  - b) 1870–1918 (do vzniku ČSR)
- III. 1918–1939 (období demokratické ČSR)
- IV. 1939–1945 (období Protektorátu)
- V. 1945–1948 (boj o sjednocení TV a sportovního hnutí)
- VI. 1948–1989 (období socialistické tělovýchovy)
  - a) 1948–1952 (JTO Sokol)
  - b) 1953–1956 (období státního řízení – SV TVS, SIV TVS)
  - c) 1957–1989 (ČSTV)
- VII. 1990–(postsocialistické období)

POČÁTKY MODERNÍ TĚLOVÝCHOVY V ČECHÁCH

• Propagátoři tělesné výchovy

Bernard Bolzano (1781-1848) *O nejlepším státě*

Jan Evangelista Purkyně (1787-1869)

Filip Stanislav Kodým (1811-1884) *Zdravověda*

Ján Kollár (1793-1852) *Dobrozdání...*

TV stále výsadou šlechty a měšťanstva

• Tělocvičné soukromé ústavy (léčebný tělocvik) x veřejná TV zakázána

1839 Johann Hirsch (Ling) / Rudolf von Stephany – 1. zemský učitel, podle Eiselena

, 1845 Josef Seegen (ortoped. ústav)/ Ferdinand Schmidt, německý učitel tělocviků

1845 Jan Spott – „přírodnická nemocnice“ (Ling)

1848 Jan Malypetr (podle Jahn-Eiselen), 1. české tv. názvosloví

1844 Ferdinand Martinengo – Tělocvičný a šermiarský ústav

Společenské poměry (1848 – 1870) (1)

negativa: porážka revoluce, Tv zatlačena opět do soukr. škol (šerm, střelba), ortop. ústavů, studenti neuspěli s požadavkem na TV, Bachův absolutismus (1852-1859) + konkordát (1855),

pozitiva: rozvoj národního hnutí, rozvoj sportů – bruslení, plavání, čluny...

1845 - 1. veslařské závody na Vltavě (1810 1. vojenská plovárna v Praze na Vltavě).

POČÁTKY MODERNÍ TĚLOVÝCHOVY V ČECHÁCH (1848 – 1870) (2)

Vznik a vývoj Sokola do r. 1870

- **PŘÍČINY VZNIKU SOKOLA:**

- rozvoj tělesné výchovy mimo školy
- neochota pražských Němců na česko-německý spolek
- osobnost Miroslava Tyrše (1832-1884) - filozof, estetik, TV odborník, politik a vlastenec)

- **CHRONOLOGIE:**

1862 – založení Tělocvičné jednoty pražské + 1. veřejné cvičení
název Sokol až 1864

1865 – otevření sokolovny v Praze

1869 – Spolek paní a dívek pražských

1868 – *Hod olympický*

1871 – *SOKOL*

1873 – *Základové tělocviku* (včetně českého názvosloví)

Ivan Branislav Zoch a neúspěšné pokusy o založení Sokola na Slovensku

POČÁTKY MODERNÍHO SPORTU A ŠKOLNÍ TĚLESNÉ VÝCHOVY V ČECHÁCH (1848 – 1870)

- **SPORT V SOKOLE:**

Doplňková činnost – sokolské přebory v zápase, šermu, bězích, skocích, vzpírání, nářadových cvičeních;

další sporty: plavání, jezdeckví, bruslení, cyklistika, box, veslování,

- **SPORTOVNÍ SPOLKY:**

1860/1873 – English Rowing Club (Praha)

1863 – Moravia (Uh. Hradiště) utrakvistický

1865 – Vltavan (Praha)

1866 – šachové utrakvistické spolky

1868 – Prager Eisklub Verein

1870 – Prager Ruderclub Regatta

1870 – Deutschen Alpenverein (Praha)

1. **Nepovinný předmět** (cca třetina českých středních škol)
2. **Vojenské porážky** (1859, 1866) – podnět pro zavedení TV do armády a do škol
3. **Povinná tělesná výchova**
  - 1868 – obecné školy, učitelské ústavy
  - 1869 – reálky na Moravě
  - 1874 – reálky v Čechách
  - 1870 – *Školní a vyučovací řád*
  - 1874 – první osnovy TV dle Spiesse – doplněny o nepovinné pohybové hry

- „Tužme se“ ...